

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **S.**, so sídlom v B., **správcovi konkurznej podstaty** úpadcu **K.**, so sídlom v S., zastúpeného JUDr. P. K., advokátom v B., proti žalovanému **M. F.**, bývajúcemu v Ž., **o zaplatenie 5 318,71 € s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 14 Ro 23/2010, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 30. júla 2010 sp. zn. 8 Co 152/2010, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Žiline z 30. júla 2010 sp. zn. 8 Co 152/2010 a uznesenie Okresného súdu Žilina zo 7. apríla 2010 č.k. 14 Ro 23/2010-69 a vec vracia Okresnému súdu Žilina na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina uznesením zo 7. apríla 2010 č.k. 14 Ro 23/2010-69 zastavil konanie, v ktorom sa žalobca domáhal voči žalovanému zaplatenia 5 318,71 € s príslušenstvom. Rozhodnutie odôvodnil poukazom na § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len „zákon o súdnych poplatkoch“), pretože žalobca nezaplatil súdny poplatok za žalobu. Uzavrel, že v tomto prípade sa na správcu nevzťahuje oslobodenie od platenia súdneho poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. m/ zákona o súdnych poplatkoch. Nebolo zistené, že by žalobca postupoval v súlade s činnosťou správcu podľa zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Žalobca totiž vykonáva osobitnú podnikateľskú činnosť za účelom dosiahnutia zisku.

Krajský súd v Žiline na odvolanie žalobcu uznesením z 30. júla 2010 sp. zn. 8 Co 152/2010 uznesenie prvostupňového súdu potvrdil. Proti tomuto uzneseniu pripustil

dovolanie na posúdenie otázky, či uplatňovanie pohľadávky žalobcu ako správcu konkurznej podstaty úpadcu (z titulu zmluvy o postúpení pohľadávky uzavretej po vyhlásení konkurzu) súvisí s jeho činnosťou podľa zákona č. 7/2005 Z.z. (§ 1, § 86 ods. 4, § 88), resp. uplatňovaním práv na ochranu záujmov úpadcu a v nadväznosti na to sa na neho vzťahuje oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. m/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že predmetná pohľadávka bola na žalobcu postúpená zmluvou o postúpení pohľadávky zo 14. decembra 2009 (po vyhlásení konkurzu). Odvolací súd sa stotožnil s rozhodnutím súdu prvého stupňa. Nadobudnutie pohľadávok za účelom ich vymáhania správcom nebolo možné považovať za pokračovanie činností súvisiacich s podnikateľskou činnosťou úpadcu, ani za inú správu majetku úpadcu. Preto sa na neho nevzťahuje osobné oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 4 ods. 2 písm. m/ zákona o súdnych poplatkoch a to napriek tomu, že je správcom podľa osobitného predpisu.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Navrhol napadnuté rozhodnutie zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Jeho prípustnosť vyvodzoval z § 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p. a § 237 písm. f/ O.s.p. a jeho dôvodnosť z § 241 ods. 1 písm. a/ a c/ O.s.p. Uviedol, že súd nerešpektoval osobné oslobodenie žalobcu od platenia súdneho poplatku podľa § 4 ods. 2 písm. m/ zákona o súdnych poplatkoch. Výrazne sa tým odchýlil od objektívnej právnej úpravy ako aj základných zásad konkurzného konania. Týmto postupom bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal porušenie článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky. Výklad ustanovení zákona súdom bol samovoľný a v konečnom dôsledku v rozpore s platným znením zákona. Nad správcom v konkurznom konaní vykonáva dohľad len konkurzný súd, ktorý môže posúdiť, či postup správcu je v súlade so zákonom alebo nie. Pokiaľ zákon o súdnych poplatkoch výslovne určil, že správca pri vykonávaní svojej činnosti správcu je oslobodený od poplatkovej povinnosti, treba túto skutočnosť rešpektovať.

Žalovaný sa k dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), vychádzal z toho, že podaný opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), a bez

nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie je podané opodstatnene.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Vzhľadom na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 veta druhá O.s.p.) skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných vád uvedených v § 237 O.s.p., a tiež z dôvodu, že dovolateľ namietal existenciu vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., zaoberal sa dovolací súd predovšetkým otázkou, či konanie v tejto veci nie je postihnuté niektorou z vád vymenovaných v tomto zákonnom ustanovení. V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné (teda aj dôvodné) proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c) účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f) účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g) rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Vady v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. v dovolaní neboli namietané a tieto vady nevyšli najavo ani v dovolacom konaní.

Existenciu vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. videl dovolateľ v tom, že súd prvého stupňa zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku, hoci žalobca je podľa zákona o súdnych poplatkoch od platenia súdnych poplatkov osobne oslobodený. Odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil napriek tejto skutočnosti.

Pod odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a oprávnených záujmov.

Zo spisu je zrejmé, že žalobca sa ako správca (podľa zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov) úpadcu K., so sídlom v S., v tomto konaní domáha voči žalovanému zaplatenia sumy 5 318,71 € s príslušenstvom.

Pohľadávka bola na úpadcu postúpená po vyhlásení konkurzu zmluvou o postúpení pohľadávky zo 14. decembra 2009.

V zmysle § 4 ods. 2 písm. m/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov od poplatku je oslobodený správca podľa osobitného predpisu.

Vyššie citované ustanovenie § 4 ods. 2 písm. m/ zákona o súdnych poplatkoch priznáva žalobcovi ako správcovi podľa osobitného predpisu, t.j. zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov, **osobné oslobodenie od súdnych poplatkov**. Z toho vyplýva, že pokiaľ požíva účastník súdneho konania status správcu ustanoveného do funkcie podľa zákona č. 7/2005 Z.z. nie je toto zákonné oslobodenie zákonom **nijako vecne obmedzené**. Ak by malo byť toto oslobodenie správcu nejako vecne obmedzené, vyjadril by to zákonodarca obdobne ako pri oslobodení obcí a vyšších územných celkov od súdnych poplatkov v § 4 ods. 2 písm. b/ zákona o súdnych poplatkoch, podľa ktorého sú od poplatku oslobodené obce a vyššie územné celky v konaní vo veciach verejného a spoločensky prospešného záujmu.

Ústavne súladný výklad zákonov (podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky) predstavuje neoddeliteľnú súčasť rozhodovacej činnosti a ako taký jedine zodpovedá základnému právu každého na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (obdobne napr. I. ÚS 24/2000).

Základné právo na súdnu ochranu zohráva v demokratickej spoločnosti natoľko závažnú úlohu, že pri rozhodovaní o podmienkach jeho uplatnenia neprichádza zo strany súdov do úvahy **zužujúci výklad a ani také interpretačné postupy pri výklade procesných predpisov**, ktorých následkom by mohlo byť jeho neodôvodnené, prípadne svojvoľné obmedzenie alebo odňatie (porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. apríla 2010 sp. zn. 5 Cdo 171/2009).

Je zrejmé, že žalobcovi súdy oboch stupňov odňali možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), keď nerespektovali jeho osobné oslobodenie od platenia súdnych poplatkov a predmetné ustanovenie zákona o súdnych poplatkoch takto zužujúco vykladali. Vo veci bolo úplne irelevantné, kedy došlo k postúpeniu pohľadávky na spoločnosť úpadcu K., so sídlom v S.. V tomto prípade je podstatné to, že žalobcom je správca podľa zákona č. 7/2005 Z.z.

o konkurze a reštrukturalizácii. Z dôvodov vyššie uvedených riešenie dovolacej otázky pre tento prípad ostalo bez právneho významu.

Vzhľadom na výskyt vady v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie krajského súdu a uznesenie okresného súdu zrušil podľa § 243b ods. 1 O.s.p. a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného konania a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. apríla 2011

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová